

پیشرفت تعاونی‌ها در برنامه عمرانی چهارم

اندونزی ۱۹۸۳-۱۹۸۷

ژویشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
 رتال جامع علوم انسانی

مترجم: دکتر غلامعلی سرمد

مقدمه:

هیچ روزی بدون پیشرفت نباید باشد

مأخذ کتاب:

Strengthening Pillarsof

Self - Reliance of the COOPERATIVES

مثابه یک شعار تلقی کنیم، به این محدودیتها غلبه خواهیم کرد.

طسی برنامه پنجساله کنونی می‌بایست تعاونیها را از نقش اتکاء به خود به درستی آگاه سازیم، چند سال اخیر از تلاشها و مبارزه‌های متعدد سرشار بود، اما در همان حال پیروزیهای

اقتصادی می‌توانند از طریق این تعاونیها وضعیت کنونی خود را بهبود بخشند.

تعاونیها با مشکلات و مبارزه‌هایی مواجه هستند. محدودیتهای مختلفی مانع راه آنها است. ولی اگر به خود بگوییم که «هیچ روزی بدون پیشرفت نباید باشد» و این جمله را به

به طوری که در قانون اساسی تصریح شده، در اندونزی توسعه تعاون یک وظیفه ملی است. تعاونیها، به عنوان مؤسسات بازرگانی، بیانگر امیدها و آرزوهای گروههای کوچک انسانی است که در سایه دموکراسی واقعی فعالیت می‌کنند. گروههای ضعیف

تازه‌های نیز داشتیم. ایجاد بانک تعاون و مؤسسات دیگر دلیل این است که نهضت تعاون بیش از پیش به خود متکی می‌شود.

رئیس جمهور تأکید کرده‌اند که تعاونیها باید نهضتی برخاسته از عامه مردم باشد و جامعه با اشتیاق و الهام از اصل خودکفائی، به توسعه هرچه بیشتر آن مبادرت کند.

توفیق تعاونیها داستانی دنباله‌دار است که بخشی از اقدامات و آرزوهای کلیه مؤسسات مربوط - و نه انحصاراً وزارت تعاون - محسوب می‌شود.

هدف کوتاه مدت تعاونیها، تقویت مبانی اقتصادی مناطق روستایی و نیز فراهم ساختن زیربنایی برای رشد داد و ستد است. این وجوه به نوبه خود هم در نقاط روستایی و هم شهری به ایجاد امکانات اشتغال و داد و ستد منتهی خواهد شد.

در بلند مدت انتظار می‌رود تعاونیها بر دامنه نقش خود در توسعه صادرات غیرنفتی و تلاش برای صنعتی شدن بیافزایند و به این ترتیب ارزش خارجی قابل ملاحظه‌ای کسب کنند. برای تحقق این امر، لازم است تعاونیها به مؤسساتی قدرتمند، ثروتمند و مستقل تبدیل شوند.

برای آینده تعاونیها رویاهایی امیدبخش در سر می‌پرورانم و اعتقاد داریم که این رویاها متحقق خواهد شد. ما تعاونیهایی قدرتمند و جامعه‌ای مرفه خواهیم داشت؛ این رفاه معلول قدرت و سرمایه‌های تعاونیها خواهد بود.

با عزمی راسخ می‌توانیم روحیه با هم بودن را بوجود آوریم و این اتحاد اشتیاق ما را نسبت به یکدیگر افزایش خواهد داد. ما به اعتقاد زیادتر نیاز داریم تا در پرتو آن بتوانیم به اهداف خود دست یابیم.

با تلاش بی‌وقفه و خستگی ناپذیر، و با تکرار این شعار که «هیچ روزی بدون پیشرفت نباید باشد»، از هم اکنون می‌بینیم که سینه‌دم جدید تعاون روشنتر از گذشته است.

توسعه مبانی اتکای به خود

همه می‌دانند که تعاون به عنوان مؤسسه‌ای که ثروت مشترک مردم را افزایش می‌دهد،

تقریباً منحصر به فرد است و معدودی مؤسسه تالی دارد. از اصول و مبانی اساسی تعاون هیچوقت سوء استفاده نشده است.

اما تعاونیها به شیوه‌ای که هم اکنون در اندونزی می‌درخشند، از زمان ریاست جمهوری سوهار تو شکل گرفته است. مقررات مربوط به وضعیت کنونی تعاونیها در سالهای ۶۷-۱۹۶۵ وضع شد. در حال حاضر تعاونیها از بخشهای لاینفک و حیاتی برنامه‌های توسعه اقتصادی محسوب می‌شوند. در سال ۱۹۶۹، همزمان با اعلام نخستین برنامه توسعه اقتصادی، کشاورزی به عنوان محور اصلی اقتصاد کشور شناخته شد. در تمامی برنامه‌هایی که از آن پس به اجرا در آمد، تولید کشاورزی مورد تأکید قرار گرفت و در سال ۱۹۸۴، علی‌رغم ناباوری اکثر خارجیان، اندونزی در زمینه تولید برنج خودکفا شد.

واحد‌های تعاونی روستایی^۳ در این

خودکفائی نقش اساسی برعهده داشتند. این واحدها در حفظ ثبات قیمت برنج پوست‌کننده (شالی) و سازماندهی کشاورزان برای افزایش تولید موفق بودند.

پیدایی واحدهای یاد شده براساس یک طرح آزمایشی به نام واحدهای مؤسسات روستایی^۳، که در لوگیا کار تا^۴ به اجرا درآمد، تحقق یافت. این طرح در افزایش تولید بسیار مؤثر بود و در دفعه دوم نیز توفیق اجرای آن تأیید شد.

در سال ۱۹۸۷ واحدهای مؤسسات روستایی به واحد تعاون روستائی تبدیل گردید و علاوه بر آن، از حالت انجام یک وظیفه واحد، به مؤسسه چند منظوره بازرگانی مبدل شد.

پیدایی واحدهای تعاون روستایی با مقاصد چند منظوره، موجب تقویت مبانی آن در جوامع روستایی شد. به این ترتیب، هر واحد تعاون روستایی می‌تواند تصمیمات اقتصادی مختلف نظیر بازاریابی محصولات کشاورزی، تبدیل محصولات تهیه، و عرضه مواد خام و اساسی، اعطای وام و تشکیل سپرده را اتخاذ کند.

هرچه تعاونیها تحول زیادتری پیدا کردند، نه فقط با مؤسسات دولتی بلکه با شرکتهای دولتی و خصوصی نیز همکاری بیشتری را دنبال نمودند.

برای ارائه دو مثال خوب، می‌توان از مراکز تولید لبنیات و مراکز تولید میگو نام برد. گذشته از این، رشد تعاونیها باعث شد که در سال ۱۹۷۸ یک معاونت وزارت برای امور تعاونی تشکیل شود.

در اوایل سال ۱۹۸۳ دولت تعهد و علاقه خود را به تعاونیها واقعاً نشان داد، زیرا از ادغام و ارتقای مرتبه معاونت وزارت و دبیرکلی، وزارت تعاون را بوجود آورد.

دستورالعملهای متعدد ریاست جمهوری که پس از آن صادر شد، باز هم تعاون روستایی را بیشتر تقویت کرد.

برای مثال مقرر شده است که مدیریت تعاونی همیشه به بهبود اقتصادی و توسعه امکانات بالقوه آن بیندیشد. به این ترتیب، هر واحد از درون احساس افتخار می‌کند و بیش از آنکه یک واحد تعاونی محصور در یک محدوده جغرافیایی باشد، برای خود «هویت» قائل می‌شود.

به موجب برنامه چهارم عمرانی، تعاونیهایی از هر نوع و هر اندازه در مناطق شهری و روستایی ایجاد شده است. در حال حاضر ۳۰۸۷۰ تعاونی با ۲۵/۵۳ میلیون عضو در اندونزی وجود دارد. این رقم،

تعاونیهای روستایی و غیر روستایی، اعم از شرکتهای اتحادیه‌ها را شامل می‌شود.

این مؤسسات در اغلب مواقع با یکدیگر به دو شیوه عمودی و افقی ارتباط برقرار می‌سازند. هدف ارتباطات و هماهنگیهای افقی، تقویت مبانی اقتصادی است، در صورتی که ارتباطات و هماهنگیهای عمودی به قصد افزایش کارآیی و حفظ ساختار سازمان به دلایل اقتصادی، صورت می‌گیرد.

در همان حال، تعاونیها به دو شیوه فوق در یکدیگر ادغام می‌شوند. به این ترتیب اگر ملاحظه شود که دامنه وسعت عمل جغرافیایی تعاونیها افزایش یافته و در سطح ملی گسترده‌تر

شده، باید انتظار داشت که نقش آنها در بازار نیز بیشتر شده باشد.

در حال حاضر تعاونیها یک شبکه بازرگانی و سازمانی دارند. اما این شبکه باید عناصر تولید، بازاریابی، امور مالی، بانکداری، بیمه و حمایت مدیریتی را شامل شود. همچنین هدف این شبکه، تقویت مبادلات بازرگانی بین تعاونیهای روستایی و شهری بر مبنای نظام ارتباط متقابل^۵ است. با این پیشرفتها، تعاونیها گستردهتر خواهند شد تا بهتر بتوانند از منابع خود به صورت یکجا استفاده کنند.

در برنامه توسعه تعاونیها، برای واحدهای تعاون روستایی اولویت قائل شدهاند. بسیاری از تعاونیهای دیگر، از جمله تعاونیهای عمل آوری سویا، تعاونیهای جوانان اندونزی، تعاونیهای دانشجویان، تعاونیهای کارکنان، تعاونیهای کسبه، تعاونیهای حمل و نقل، تعاونیهای کار^۶، و تعدادی تعاونی در بخش غیردولتی نظیر تعاونیهای دستفروشان خیابانی و امثال آن نیز مورد توجه خاص قرار گرفته است.

در برنامه عمرانی کنونی، تعاونیها برای گام نهادن به دنیای جدید بازرگانی و افزایش توانایی خود در سطح مراکز بزرگ تجارتي و صادرات ترغیب شدهاند.

کارخانههای تولید علوفه، تبدیل میگو، تولید مبلمان و اثاث منزل، تولید خیزران و مانند آن برای این منظور ایجاد شدهاند که به صورت واسطه بین تعاونیها و شرکتهای بخش خصوصی عمل کنند. البته این اقدامات قبلاً نیز وجود داشته، اما موارد تشویق شدید آنها به سالهای اخیر باز می‌گردد.

در برنامه کنونی توسعه، برای ایجاد یک سازمان مالی تعاونی تلاشهایی به عمل آمده است. این سازمان از ملزومات اساسی رشد اقتصادی و تأمین مالی توسعه است.

رشد سریع بانک تعاون اندونزی^۷، تعاونی بیمه اندونزی، و تعاونی خدمات حسابرسي، از دستاوردهای ارزشمند است. بانک تعاون به یاری روشهای جدید مدیریتی و ادغامهای ضروری به صورت یک بانک

بزرگ و قدرتمند در آمده است. در آغاز عده اعضای بانک اندک بسیار اندک بود، ولی هم اکنون چنان توسعه یافته که انواع تعاونیهای اندونزی در آن عضویت دارند. برنامه فعلی توسعه اقتصادی، میزان اشتیاق مردم را برای مشارکت در نهضت تعاون نشان می‌دهد. دلایل این امر را می‌توان در

توسعه مؤسسات تعاونی هم کمی و هم کیفی بوده و به این ترتیب مؤسسات مزبور به بخشی از تصویر کلی اقتصاد کشور تبدیل شده است. این مؤسسات نه تنها از ویژگی ارزشمند خودکفایی که به نوبه خود حائز اهمیت است برخوردارند، بلکه می‌توانند با تعاونیهای دیگر، شرکتهای بخش خصوصی و شرکتهای

در پنج سال گذشته رشد تعاونیهای مدارس از بقیه زیادتر بوده است، زیرا از ۲۸۹ تعاونی در سال ۱۹۸۳ به عدد حیرت‌انگیز ۳۶۳۹ تعاونی رسیده است. عامل اساسی این افزایش، ابتکار دولت برای بالا بردن آگاهی عمومی از فعالیت‌های تعاونی و گنجاندن مضامین تعاونی در برنامه‌های درسی است.

دولتی همکاری کنند.

خط مشی: مهارت در کار:

توسعه تعاونیها، در خلال برنامه‌های مختلف عمرانی ادامه داشته است. تغییرات برنامه سوم عمرانی به خودیاری هرچه بیشتر تعاونیها و افزایش عده اعضای آن منتهی شده است.

دبیرستانهای اقتصاد تعاونی و آکادمیهای تعاونی ملاحظه کرد: هزینه همه اینها را نهضت تعاون تأمین می‌کند. به همین ترتیب، مؤسسه مدیریت تعاونیهای اندونزی^۸ توسط وزارت تعاون مورد حمایت خاص قرار گرفته و در نتیجه از توسعه قابل ملاحظه‌ای برخوردار شده است.

برخی از تعاونیهای کسبه محصولات کشاورزی و عمدتاً پیاز و سیر می‌فروشند.

اعتماد به نفس بیشتر، مشارکت زیادتر، افزایش روحیه ملی برای تلاش، وحدت و یکپارچگی، اطمینان به خود و کمک متقابل همه و همه نتایج این امر است.

مردمان مختلف، رهبران رسمی و غیر رسمی، اشخاص با استعداد متعلق به سازمانهای متعدد، هرکدام به سهم خود در بهبود تعاون مؤثر بوده‌اند. در نتیجه، توسعه این نهضت سریعتر و کیفیت آن بهتر بوده است؛ این ویژگیها مخصوصاً در نقاط دوردست روستایی آشکارتر از سایر نقاط به چشم می‌خورد.

البته منظور این نیست که تعاونیها توانسته باشند کلیه مشکلات خود را حل کنند. تعاونیها

نیز مانند کلیه مؤسسات انسانی گرفتار فراز و نشیبهای اقتصاد جهانی و تأثیر دیربای بحران و تورم اقتصاد ملی هستند. هنوز هم تعاونیهای ما چنین مشکلاتی دارند.

هنوز هم مسیر حرکت تعاونیها هموار نیست. هنوز هم نظامهای اداری کامل نشده و عضویت در تعاونیها در حد مطلوب گسترش نیافته است. هنوز هم توانایی مدیران در نتیجه فقدان مهارت، ویژگیهای شخصی، و نداشتن کارکنان ماهر بسیار محدود است. به علاوه، شیوه‌های نظارت و سرپرستی هنوز به حد کمال نرسیده و تعاونیهای نظارت بر خدمات، در حد مطلوب، بازاریهای لازم را انجام نمی‌دهند.

تا آنجا که به امور بازرگانی مربوط می‌شود، محدودیت میدان عمل تعاونیها، ناشی از ضعف موقعیت تجارتنی آنها است. در اثر مواجهه با این شرایط، تعاونیها قدرت سوددهی را از دست داده‌اند. هنوز هم برخی از بخشهای اقتصادی، درهای ورود تعاونیها، بویژه تعاونیهای جدید را می‌بندند.

هنوز هم فقدان تجهیزات مناسب بازرگانی از مشکلات اساسی اکثر تعاونیها محسوب می‌شود. اما از سوی دیگر، از تجهیزات موجود نیز چنانکه باید و شاید، استفاده نمی‌شود.

هنوز هم یکپارچگی معنوی تعاونیها

بایدگر واحدهای توسعه اقتصادی در مسیر مناسب سیر نمی‌کند. گذشته از آن، هنوز اکثر مردم به اهمیت تعاونیها پی نبرده‌اند و نمی‌دانند که احتمالاً تعاون بهترین راه بهبود رفاه و سطح زندگی مردم است.

برای آنکه تعاونیها همواره در مسیر توسعه ملی به حرکت خود ادامه دهند، از دفتر ریاست جمهوری دستورالعملهایی صادر شده که ادغام و توسعه تعاونیها در برنامه چهارم عمرانی از نتایج آن است.

در یکی از این دستورالعملها صراحتاً اهداف و مقاصد واحدهای تعاون روستایی مشخص شده است. همچنین، توسعه و پیشرفت آن به صورتهای درون سازمانی و برون سازمانی از نظر مدیریت، آموزش، ارائه خدمات و سازماندهی مورد تأکید قرار گرفته است.

بر اساس این دستورالعمل، چهارچوب کاملی برای نظارت، حمایت مالی، سیاستگذاری، و دیگر وجوه زندگی تعاونی تدوین شده و مؤسسه توسعه و حمایت از واحدهای تعاون روستایی مسئول اجرای آن است.

دخالت دولت در توسعه تعاون، از شاخصهای پیشرفت سریع تعاونیها است. ابتکارهای متعدد در زنجیره دستوردهی‌های نزولی و صعودی نفوذ کرده، موجب افزایش

الهامات و مشارکت اعضاء در زندگی اجتماعی می‌شود.

جدیدترین برنامه عمرانی، یعنی برنامه چهارم توسعه، چهارچوب عملیاتی زیر را برای توسعه تعاونیها مشخص کرده است.

- تأمین هرچه بیشتر بر خورداری از امکانات بازرگانی.

- تأمین ثبات بازرگانی از طریق تضمین بازار و قیمتها.

- بهبود توانایی و قدرت واحدهای تعاون روستایی در امر سرمایه‌گذاری از طریق تمرکز اندوخته‌ها و پس‌اندازها.

- مؤسسه مدیریت تعاونیهای اندونزی می‌بایست اشخاص آماده به خدمت و مطمئن و متعهد برای کار در تعاونیها تربیت کند.

- تقویت و گسترش نهضت تعاون در چهارچوب سیاست اقتصادی کشور

برای ایجاد مبانی مستحکمی که تعاونیها بتوانند در برنامه چهارم توسعه در قالب آن عمل کنند، لازم است واحدهای تعاون روستایی و سایر تعاونیها از جهات مختلف قویتر شوند. همچنین، شایسته است سرمایه‌های خود را از طریق بانک و بیمه تعاونی به جریان بیندازند و کلیه امور مدیریتی، سرپرستی، بازرسی و اداری را در قالب مناسبات سازمانی با دیگر واحدهای تعاون روستایی در سراسر کشور هماهنگ سازند. این حکم مخصوصاً

در مورد مناطق روستایی صادق است.

در برنامه چهارم توسعه تغییرات دیگری نیز برای توسعه و پیشرفت تعاونیها به شرح زیر پیشنهاد شده است:

- هدف برنامه توسعه سازمانی، گسترش توانایی سازمانی تعاونیها باشد.

- برنامه توسعه بازرگانی تعاونیها میبایست علاوه بر سایر امور به موارد زیر پردازد:

* بهبود و تقویت نقش تعاونیها مخصوصاً واحدهای تعاون روستایی در انجام فعالیتهای بازرگانی

* بهبود و توسعه روحیه ابتکار و پیشگامی در بین مدیران و مجریان امور بازرگانی تعاونیها از طریق ارشاد و مشاوره.

* ترغیب تعاونیها به تجهیز منابع مالی خود، از طریق پس اندازهای اعضا.

* تقویت و تحکیم مناسبات و کمک متقابل شرکتهای اتحادیههای تعاونی، و نیز توسعه این

دلیل این افزایش، این واقعیت است که چون سازماندهی تعاونیهای روستایی جنبه منطقه‌ای دارد، ناچار دامنه گسترش و چشم انداز آن محدود است.

رشد تعاونیها در نمودار شماره ۱ ترسیم شده

است. افزایش تعداد واحدهای تولید مواد اولیه بسیار چشمگیرتر است، زیرا از ۲۴۵۵۰ در سال ۱۹۸۲ به ۳۰۲۵۴ در سال ۱۹۸۷ رسیده و ۲۳/۲۳ درصد رشد داشته است.

البته در پنج سال گذشته تعداد اعضای تعاونیها نیز به شدت افزایش یافته است. به طور کلی، تعداد اعضا در سال ۱۹۸۲، ۱۳۶۲۰۰۰ نفر بود که در سال ۱۹۸۷ به ۲۵۵۲۷۰۰ نفر رسید و ۸۶/۹۸ درصد

رشد داشت. افزایش شمار اعضای تعاونیهای غیر روستایی از اینهم زیادتر بوده است، زیرا تعداد اعضای این تعاونیها در سال ۱۹۸۲،

۲۵۵۲۷۰۰ نفر بود که در سال ۱۹۸۷ به ۲۵۵۲۷۰۰ نفر رسید و ۸۶/۹۸ درصد

رشد داشت. افزایش شمار اعضای تعاونیهای غیر روستایی از اینهم زیادتر بوده است، زیرا تعداد اعضای این تعاونیها در سال ۱۹۸۲،

جدول شماره ۱: تعداد تعاونیها برحسب نوع در اندونزی (۸۷-۱۹۸۳)

۱۹۸۷	۱۹۸۶	۱۹۸۵	۱۹۸۴	۱۹۸۳	
۳۰۲۵۴	۲۹۸۳۰	۲۷۴۸۴	۲۵۸۲۰	۲۴۵۵۰	شرکتهای تعاونی
۵۲۵	۵۲۵	۵۶۷	۵۳۴	۵۳۲	اتحادیه شرکتهای تعاونی
۷۱	۷۱	۵۳	۵۹	۶۰	تعاونیهای ادغام شده
۲۰	۲۰	۱۹	۱۹	۱۹	سازمانهای مادر (مرکزی)
۳۰۸۷۰	۳۰۴۴۶	۲۸۱۰۳	۲۶۴۳۲	۲۵۱۶۱	جمع

امر بین تعاونیهای مزبور با بانکها و شرکتهای دولتی و خصوصی.

سیمای پیشرفت:

«جوانه زدن در همه جا و افزایش شمار تعاونیها» توصیفی از سیمای عمومی تعاونیها در خلال برنامه چهارم است.

تعداد تعاونیها بین سالهای ۸۷-۱۹۸۳ از ۲۵۱۶۱ به ۳۰۸۷۰ رسید و ۲۲/۶۹ درصد افزایش یافت همچنین، تعداد واحدهای

تعاون روستایی از ۶۳۷۳ به ۷۳۹۴ رسید و تعاونیهای روستایی نیز از ۱۸۷۸۸ به ۲۳۴۷۶ بالغ شد. به این ترتیب، واضح است

که طی پنج سال گذشته رشد تعاونیهای غیر روستایی سریعتر بوده است.

روستائینی که میزان سواد و درآمد آنان عموماً پایین است اندیشه تعاون را پذیرفته‌اند، بلکه این حکم در مورد شهرنشینان نیز صدق می‌کند.

شهرنشینان در مقایسه با روستائیان

تحصیلات زیادتری دارند، پیشرفته‌ترند، و در دنیایی نسبتاً جدید، که مرتباً شاهد تغییرات و تحولات آن هستند، زندگی می‌کنند. بی‌شک

افزایش اعضای تعاونیهای کشور بسیار تعیین کننده است. یکی از دلایل مهم این افزایش، آن است که جوامع مختلف به تعاون روی خوش نشان داده‌اند.

از سوی دیگر، نه فقط عده اعضای تعاونیها افزایش یافته، بلکه از لحاظ نوع نیز در پنج سال گذشته متحول شده‌اند. برای مثال

می‌توان از تعاونیهای حمل و نقل در مناطق روستایی نام برد. همچنین، فعالیتهای بازرگانی

تعاونیهای کارگری و کارمندی قابل ملاحظه است. به علاوه، تعاونیهای دانش‌آموزان و

معلمان به عنوان یک مثال دیگر قابل ذکر است. تمامی این موارد در نمودار شماره ۳ آمده است.

رشد تعاونیهای مدارس از بقیه زیادتر بوده، زیرا از ۲۸۹ تعاونی در سال ۱۹۸۳ به عدد حیرت‌انگیز ۳۰۶۳۹ در سال ۱۹۸۷ رسید. عامل اساسی این افزایش، ابتکار دولت

برای بالا بردن آگاهی از فعالیتهای تعاونی و گنجاندن این مضامین در برنامه‌های درسی است. پس از آنکه دستورالعمل لازم صادر شد، مؤسسات تربیتی مورد نیاز از مهدکودک

(کودکستان) تا سطوح بالاتر تأسیس گردید. در بخش خدمات حمل و نقل، مخصوصاً

در زمینه حمل و نقل زمینی نیز افزایش تعاونیها قابل ملاحظه بود. عمده‌ترین

تعاونیها، تعاونیهای هستند که اعضای آن را مالکین اتومبیلهای خود - راننده^۹ تشکیل

۴۰۴۴۰۰۰ نفر بود که در سال ۱۹۸۷ به ۸۸۵۳۰۰۰ نفر بالغ شد؛ یعنی ۱۱۸/۹۲ درصد رشد داشت، در صورتی که تعداد

اعضای تعاونیهای روستایی به ترتیب ۹۶۰۸۰۰۰، ۶۶۷۴۰۰۰ در سالهای ۸۳ و ۸۷ بود و ۷۳۵۴ درصد رشد داشت. این

افزایش بیانگر آگاهی شدید مردم از تعاون است. به طوری که ملاحظه می‌شود نه فقط

جدول شماره ۲: افزایش تعداد اعضای تعاونیها در سالهای ۸۷-۱۹۸۳ (برحسب هزار نفر)

۱۹۸۷	۱۹۸۶	۱۹۸۵	۱۹۸۴	۱۹۸۳	
۲۵۵۲۷	۲۰۲۸۶	۲۰۴۰۲	۱۶۴۰۲	۱۳۶۵۲	تعداد کل اعضا
۸۸۵۳	۵۸۴۵	۵۳۷۰	۴۳۹۴	۴۰۴۴	تعداد اعضای تعاونیهای غیر روستایی
۱۶۶۷۴	۱۵۷۳۳	۱۴۹۱۶	۱۲۰۰۸	۹۶۰۸	تعداد اعضای تعاونیهای روستایی

جدول شماره ۳: کل اعضای تعاونیهای حمل و نقل، چند منظوره، تعاونیهای مدارس، تعاونیهای کارگری و کارمندی، و تعاونیهای کسبه (۸۷-۱۹۸۳)

۱۹۸۷	۱۹۸۶	۱۹۸۵	۱۹۸۴	۱۹۸۳	
۳۰۶	۲۸۸	۲۸۱	۲۷۴	۲۵۷	تعاونیهای حمل و نقل
۱۵۴۸	۱۵۹۸	۱۵۸۱	۱۵۲۷	۱۵۴۵	تعاونیهای چند منظوره
۳۰۶۳۹	۲۳۰۹۸	۱۲۷۶	۲۹۴	۲۸۹	تعاونیهای مدارس
۲۰۰۷	۱۶۶۴	۱۴۴۱	۱۳۸۲	۱۱۲۸	تعاونیهای کارگری و کارمندی
۵۹۲	۵۳۷	۴۳۶	۳۸۷	۳۴۹	تعاونیهای کسبه

می دهند.

در زمینه حمل و نقل دریایی، تعاونیهای سنتی قایقرانان در سال ۱۹۸۷ با ۳۹ شرکت، ۴۰۴۸ عضو و ۳۹۹ قایق موتوری بادبانی تشکیل شد. از این تعاونیها برای جابجایی محصولات اساسی برای دولت استفاده می شود.

تعاونیهای کارگری و کارمندی نیز از ۱۱۲۸ در سال ۱۹۸۳ به ۲۰۰۷ در سال ۱۹۸۷ رسید. وجود این تعاونیها در رفع بسیاری از نیازها مؤثر بود. در سال ۱۹۸۶ تعاونی Inkopkar سازمان مرکزی تعاونی کارمندان با ۵۵۴ تعاونی و ۳۲۸۸۵۵ عضو تأسیس شد.

در تعدادی از بخشهای سازمان نیافته سابق، نظیر دستفروشان خیابانی، فروشندگان مواد غذایی و گوشتی و امثال آن نیز رشد تعاونیها چشمگیر بوده است.

تعاونی سازمانی است که دموکراسی را به درستی نمایش می دهد.

جدول شماره ۴: توسعه اتحادیه تعاونیهای جوانان اندونزی (۸۶-۱۹۸۳)

۱۹۸۶	۱۹۸۵	۱۹۸۴	۱۹۸۳	
۵۱	۴۴	۳۸	۲۹	تعداد اعضا (نفر)
۸۰۱/۵۳	۱/۶	۱/۱	۰/۸۲	پس اندازها (میلیون روپیه)*
۳۱۸/۹۷	۲۷۷/۰۴	۲۲۶/۶۲	۲۲۶/۶۲	سرمایه (میلیون روپیه)
۱۲۴/۷۴	۱۱۱/۳۲*	۳۷۰/۵۷*	۷۹/۵۴	مازاد (سود) (میلیون روپیه)
				زبان*

* تقریباً هر ۱۲ روپیه معادل یک ریال است. م

آموزشهای رفاه خانواده^{۱۲} عامل توسعه این تعاونی بوده است. دیگر تعاونیهای قابل ذکر، تعاونی خرده کشاورزان پاندوک^{۱۳} و تعاونی دانش آموزان مدارس اسلامی است. در آنچه به نسل جوان مربوط می شود،

یکی از تعاونیهای اخیر که در سال ۱۹۸۰ تأسیس شد و در سال ۱۹۸۶ از توسعه قابل ملاحظه ای برخوردار گردید، تعاونی دستفروشان خیابان پانکاباکتی^{۱۰} Kopanti در باندونگ^{۱۱} است گسروه انگیزش

در زمینه آموزش نیز توسعه تعاونیها قابل توجه بوده است. همچنین، یک مرکز خدمات اطلاع رسانی برای انتشار اطلاعات در بین اعضای تعاونیها (به نام تعاونی خدمات اطلاع رسانی) ایجاد شده است.

دانشجویان دانشگاه هانیز به تأسیس تعاونی اقدام کرده اند. برای مثال می توان از تعاونی خدمات حرفه ای در باندونگ نام برد که خدمات مالی، برنامه ریزی و ساختمانی ارائه می دهد. همچنین، باید تعاونیهای Koperasi Bangun Tani Mandiri در بوگور^{۱۴} را خدمات مشورتی کشاورزی ارائه می کند، نام برد.

زنان نیز نمی‌خواهند از قافله عقب بمانند بلکه علاقه دارند در راه افزایش درآمد خانواده و سطح معیشت تلاش کنند. تاکنون ۶۵۲ تعاونی زنان با ۱۵۹۵۱۰ عضو تشکیل شده است. اندوخته‌ها ۲۲۸۱ میلیون روپیه، حجم دادوستد ۵۲۰۷۳۵ میلیون روپیه و سود ویژه آنها ۱۱۷۴۶۹ میلیون روپیه است. سایر فعالیتهای تعاونیهای زنان را گرفتن وام و پس انداز و دیگر فعالیتهای صنعتی نظیر لباس‌دوزی، صنایع چرم (برای تهیه بلوز کیف‌دستی، کفش) و تبدیل مواد غذایی تشکیل می‌دهد.

هنرمندان و هنرپیشه‌ها نیز به سمت تعاونی روی آورده‌اند. در سال ۱۹۸۳ تعاونی بازیگران فیلم Kofimna با ۱۳۱ عضو ایجاد شد؛ این عده در سال ۱۹۸۶ به ۲۱۶ نفر رسید.

همچنین، سرمایه آن از ۴۹/۲۰ میلیون روپیه در سال ۱۹۸۳ به ۳۲۹۶ میلیون روپیه در سال ۱۹۸۶ بالغ شد.

در بین کارکنان دولت و بازنشسته‌ها نیز تصویر پیشرفت، قابل ملاحظه است. تعداد تعاونیهای کارمندان دولت (KPN) که در سال ۱۹۸۳، ۵۲۵۲ واحد بود، در سال ۱۹۸۷

نقش، اعطای وام و اعتبار و تهیه مسکن و توزیع بودجه ناشی از کسر درصدی از حقوق سیزدهمین دریافتی کارمندان در سال است.

توزیع وام و اعتبار برای تهیه مسکن از ۴۸ میلیون روپیه در سال ۱۹۸۴ به ۱۶۹۲۱

جاکارتا دارای ۱۹ تعاونی هستند. تعداد اعضای این تعاونیها ۴۵۵۷ نفر و اندوخته‌های آن ۷۵/۴ میلیون روپیه است. ضمناً، برای ترغیب اعضاء و استفاده از نظرات آنان، هر سال یک گردهمایی همگانی تشکیل

می‌شود. اختیارات این مجمع بسیار زیاد است و نظارت آزاد و مردمی را که از ویژگی تعاونیها است، مجسم می‌کند مدیران تعاونیها اشخاصی قابل اعتمادند و فعالیتهای تعاونیها برحسب سیاستهای تعیین شده ارزشیابی می‌شود. جدول شماره ۵ ترکیب گردهمایی سالانه را طی برنامه چهارم عمرانی نشان می‌دهد.

اما فقدان تجربه و صلاحیت مدیران از عوامل بازدارنده پیشرفت تعاونیها است. لهذا برای بهبود توان بازرگانی یک تعاونی باید آن را خوب اداره کرد یا اداره آن را به مدیری ماهر و حرفه‌ای و شایسته سپرد. برای تحقق این امر در مدیریت تعاونیها، دولت به ترتیب عده‌ای مدیر از بین کارکنان اقدام کرده است. به علاوه، تعدادی از تعاونیها توانسته‌اند به یاری بخت مساعد مدیرانی حرفه‌ای به خدمت بگیرند. جدول شماره ۶ وضعیت مدیریت تعاونیها را نشان می‌دهد.

در بلند مدت، انتظار می‌رود تعاونی‌ها بر دامنه نقش خود در توسعه صادرات غیر نفتی اندونزی و تلاش برای صنعتی شدن بیفزایند و به این ترتیب ارزش خارجی قابل ملاحظه‌ای کسب کنند.

میلیون در سال ۱۹۸۷ افزایش یافت. همچنین، توزیع بودجه ناشی از کسور یاد شده که در سال ۱۹۸۴ معادل ۱۰۲۰۳۵ میلیون روپیه بود، در سال ۱۹۸۶ به ۵۵۸۲/۵ میلیون روپیه رسید. تعاونیها واقعاً گسترش یافته‌اند. حتی معلولین نیز به تشکیل تعاونی مبادرت ورزیده‌اند و هم اکنون در غرب و مرکز و شمال جاوه، یوگیاکارتا، بالی، غرب نوسانتگارا^{۱۵}، شمال و غرب سوماترا، ریائو^{۱۶}، شمال و جنوب سولاوسی^{۱۷} و

به ۱۰۱۹۵ واحد رسید و عده اعضای آن از ۷۸۹۱۱۱ در سال ۱۹۸۳ به ۱۲۳۵۹۵۰ نفر در سال ۱۹۸۶ بالغ شد. به همین ترتیب، اندوخته‌های آن از ۲۱۵۷۸ به ۳۲۱۲۳ میلیون روپیه رسید.

در سال ۱۹۸۳ سود ویژه آنها ۵۰۶۰ میلیون روپیه بود که در سال ۱۹۸۶ به ۹۸۱۵ میلیون روپیه رسید. از سال ۱۹۸۴ نقش اتحادیه مرکزی تعاونیهای کارمندان دولت مرتباً گسترده‌تر شده است. دلیل این گسترده‌گی

جدول شماره ۵: گردهمایی سالانه تعاونی‌ها برحسب اعضاء (۸۶-۱۹۸۳)

۱۹۸۶	۱۹۸۵	۱۹۸۴	۱۹۸۳	
۳۰۴۴۶	۲۸۱۰۳	۲۶۴۳۲	۲۵۱۶۱	تعداد تعاونیها
۱۵۷۹۴	۱۴۸۴۶	۱۸۸۰۹	۱۳۷۶۱	تعداد تعاونیهای که گردهمایی سالانه برگزار کرده‌اند

سند تعاونی است. هرچند این کاهش بدون شک معلول عوامل خارجی نظیر رشد کلی اقتصادی و کاهش اعتبارات ویژه بخش تعاونی بود، اما این احتمال نیز وجود دارد که کاهش مزبور ریشه در عوامل درون سازمانی داشته باشد.

هرچند حجم مبادلات بازرگانی کاهش یافته، مازاد مرتباً با نرخ متوسط سالانه ۱۹۳۱ درصد افزایش داشته است. این امر توان تعاونیها را در پرداخت سود و رعایت عدالت بیشتر، افزایش داده است. در نتیجه، بر میزان خودیاری آنها افزوده شده است.

جدول شماره ۶: مدیران تعاونیها (برحسب تعداد)

۱۹۸۷	۱۹۸۶	۱۹۸۵	۱۹۸۴	وضعیت شغلی مدیران
۳۰۷۹	۳۱۸۳	۳۶۹۳	۳۳۳۷	کارمندان دولت
۳۴۳۶	۳۶۳۲	۴۶۹۳	۵۰۳۲	غیر از کارمندان دولت

میلیارد بالغ شد. این واقعیت مبین آن است که تعاونیها در جذب سرمایه از طریق اعضای خود بسیار موفق بوده‌اند.

در برنامه توسعه قبلی، حجم مبادلات بازرگانی تعاونیها، نیز افزایش یافت. اما در برنامه چهارم توسعه، در آن تغییری حاصل نشد. کاهش نشان دهنده پیشرفت و رشد داد و

به دلیل رشد سریع فعالیتهای درون سازمانی و کارهای بازرگانی، لازم است تعاونیها مدیرانی شایسته و کارآمد داشته و از کامپیوتر در حد گسترده استفاده نمایند، در اندونزی بیشترین موارد استفاده از کامپیوتر به اتحادیه‌های مرکزی تعاونی‌های روستایی در شرق جاوه، تعاونی لینیات نانگک کوجاچار، و چندین اتحادیه تعاونی منطقه‌ای دیگر مربوط می‌شود. از اینرو کاربرد کامپیوتر را باید از دیگر اقدامات چشمگیر در سطح منطقه‌ای دانست.

تا سپتامبر ۱۹۸۷، اندوخته تعاونیها ۴۳۵۷۴ میلیارد روپیه، سرمایه آنها ۱۱۸۳۸۱ میلیارد روپیه و گردش سرمایه آنها ۲۲۱۰ میلیارد روپیه بوده است، در حالی که در دسامبر ۱۹۸۶ مازاد آنها ۳۹۴۴ میلیارد روپیه بود.

در جدول شماره ۷ این موضوع نشان داده شده است.

برای آنکه تعاونیها از لحاظ سرمایه خودکفا شوند به گردآوری پس‌انداز، پس‌انداز متمرکز، پس‌انداز اجباری، پس‌انداز دلخواه و دیگر انواع پس‌انداز نیاز دارند. در سالهای ۸۷-۱۹۸۳ پس‌اندازها ۲۴۸۶۲ درصد افزایش داشته است.

اندوخته‌های تعاونیها نیز در همان مدت از ۲۳۵۱۹ به ۷۲۱۴۸ میلیون روپیه رسید. کل سرمایه در سال ۱۹۸۳، ۵۳۷۶ میلیارد روپیه بود که در سپتامبر ۱۹۸۷ به ۱۱۸ ۳۸۱

هماهنگی فعالیتهای عادی و فوق برنامه جوانان با نتایج عظیم.

تعاونیها در زمینه اشتغال نیز موفق بوده‌اند و البته حق همین است، زیرا حال که از لحاظ بازرگانی توفیق داشته‌اند، چرا نباید این مزیت نصیب جامعه گردد؟

تعاونیها در پنج سال گذشته ۶۵۳۳۸ نفر را جذب کرده‌اند. این امر می‌تواند در کارآیی آنها مؤثر باشد. برای افزایش توان و مهارت اداره تعاونیها و امور بازرگانی آنها دوره‌های

جدول شماره ۷ - پس‌اندازها، ذخایر، سرمایه، حجم مبادلات و مازاد تعاونی‌ها ۸۷-۱۹۸۳ (میلیون روپیه)

۱۹۸۷	۱۹۸۶	۱۹۸۵	۱۹۸۴	۱۹۸۳	پس‌انداز
۴۳۵۷۴۵	۴۱۴۹۹۵/۱	۱۷۸۰۸۵	۱۳۱۹۵۸	۱۲۴۹۹۱	ذخایر
	۷۲۱۴۸/۱	۵۷۳۲۰	۲۹۲۳۰	۲۳۵۱۹	سرمایه
۱۱۸۳۸۰۷/۶	۸۷۰۴۴۶/۸	۶۱۸۸۰۴/۵	۴۶۷۵۷۲	۵۳۷۶۰۰	حجم مبادلات
۲۲۱۴۰۰۰	۱۴۵۲۹۵۵/۴	۲۱۱۳۷۰۲/۶	۱۴۹۰۱۱۲/۳	۲۱۱۴۴۳۴	مازاد
	۳۹۴۴۵	۳۲۴۸۸	۳۱۹۵۷	۲۳۶۹۸	

در حال حاضر ۳۰۸۷۰ تعاونی با ۲۵/۵۳ میلیون عضو در اندونزی وجود دارد. این رقم، تعاونی‌های روستایی و غیر روستایی اعم از شرکتها و اتحادیه‌ها را شامل می‌شود.

تاکنون ۶۵۲ تعاونی زنان با ۱۵۹۵۱۰ عضو تشکیل شده است که فعالیت صنعتی آنها شامل: دوخت لباس، صنایع چرم و تبدیل مواد غذایی است.

نیست که مقاصد تعاونیها به دست فراموشی سپرده شود. به علاوه، توانائی اعضای تعاونی برای نظارت بر خویشان از عوامل میل به خودیاری است.

نقش مؤسسه مدیریت تعاون در آینده، احتمالاً هم گسترده‌تر و هم اساسی‌تر خواهد شد. این مؤسسه نه تنها بر امور داخلی تعاونیها نظارت دارد، بلکه به تعاونیها در زمینه همکاری با یکدیگر کمک می‌کند. به این

متعدد آموزشی، آموزش ضمن خدمات، و برنامه‌های بهبود مدیریت^{۱۸} اجرا شده است. در سال مالی ۸۶-۱۹۸۵ در مجموع ۱۴۹۳۰ مدیر و ۱۱۹۴۱ نفر که قرار بود در آینده مدیر شوند، برای گذراندن چنین دوره‌هایی اعزام شدند. در نمودار شماره ۸ جزئیات این موضوع آمده است.

علاوه بر آموزش ضمن خدمت و برنامه‌های ارتقایی، برای تربیت کارکنان ادارات کل استانها نیز اقداماتی آغاز شده است و در سال ۱۹۸۶ تعداد ۳۴۸۰ نفر از این کارکنان در برنامه‌های مربوط شرکت کردند. برای افزایش آگاهی مردم از تعاون تعداد زیادی برنامه اطلاع‌رسانی و آموزشی اجرا شده است.

علاوه بر برنامه‌های آموزشی سابق‌الذکر دولت تعاونیها را به ارائه آموزش رسمی ترغیب کرده است. هم اکنون تعدادی از مدارس توانسته‌اند نیروی انسانی برای تعاونیها تربیت کنند مخصوصاً دبیرستان اقتصاد تعاونی، دانشکده تعاون و مؤسسه مدیریت تعاون که وسیله خود نهضت تعاون تأمین مالی شده‌اند.

برای اطمینان از اینکه تعاونیها در همه جا یکسان اداره می‌شود لازم است سرپرستی تعاونیها سریع و دقیق باشد. به منظور تقویت سرپرستی تعاونیهای خدمات بر حسابرسی تأسیس شده و توسعه یافته است. دلیل ایجاد و گسترش این تعاونیها، آن است که اداره حسابرسی نمی‌توانست چنین وظیفه‌ای را انجام دهد. در اغلب مواقع عملکرد نامطلوب، معلول فقدان دانش و تجربه است. هدف این

جدول شماره ۸: تعداد افراد شرکت‌کننده در برنامه‌های آموزشی و آموزش ضمن خدمت تعاونیها

۱۹۸۵/۸۶	۱۹۸۴/۸۵	۱۹۸۳/۸۴	۱۹۸۲/۸۳	
۴۲۰۴	۷۴۶۰	۵۵۴۰	۴۶۹۱	هیأت مدیره
۲۱۹۲	۵۱۲۳	۱۶۱۸	۳۰۱۸	هیأت بازرسان
۲۰۸۹	۴۴۵۹	۱۹۸۱	۱۴۴۲	مدیران
۶۴۴۵	۸۵۸۹	۹۳۲۱	۹۶۳۹	کارکنان
۵۲۵۶	۳۵۴۸	۳۷۱۲	۳۰۵۰	ضمن خدمت کارمندان دولت
۶۶۸۵	۱۴۹۲۲	۱۳۷۷	۲۰۰۱	ضمن خدمت کارکنان تعاونیها

جدول ۹: حسابرسی در سه سال گذشته در نشان داده شده است.

دولت همواره سعی داشته از طریق اعمال سیاستهای مختلف برای تعاونیها این فرصت را فراهم سازد تا با استفاده از امکانات بانقوه منطقه‌ای به توسعه داد و ستد بپردازند. دستاورد پنج سال گذشته تعاونیها در این زمینه، تصاویر و نیمرخهایی است که در فصل حاضر بدان اشاره شد و در صفحات آینده به تفصیل بیشتر بررسی خواهد شد.

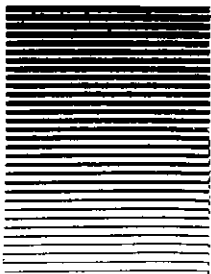
دلیل، در آینده نقش آن اهمیت زیادتری خواهد یافت. رشد تعاونیهای خدمات

جدول شماره ۹: وضعیت تعاونیهای خدمات حسابرسی در سالهای ۸۶-۱۹۸۴

۱۹۸۶	۱۹۸۵	۱۹۸۴	
۱۳	۱۳	۱۱	تعاونیها (واحد)
۴۱۰	۳۳۶	۱۹۴	اعضاء (شخصیت حقوقی)
۴۱۰۸۰/۵	۲۸۸۰	۱۲۹۷۰/۵	پس اندازها (میلیون روپیه)
۲۷۰۷۱۷/۶۱	۱۹۷۶۴۹/۵	۱۰۰۹۸۴/۷	سرمایه (میلیون روپیه)
۱۱۸۹۶۴/۵	۵۰۷۳۲/۹	۲۹۹۷۹/۵۲	حجم مبادلات بازرگانی

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

1. Grass Roots
2. Village Unit Cooperatives
3. Village Unit Enterprise
4. Yogyakarta
5. Integrated Sytes
6. Functional Coepesatives

7. Bukopin
8. Ikopin
9. Owner - Drivers
10. Panca Bakti
11. Bandung
12. Kotamadya Bandung

13. Pondok
14. Bogor
15. Nusa Tenggara
16. Riau
17. Sulawesi
18. Upgrading = Promoting Programs